

*De minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
en
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en
Armoedebestrijding*

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Uitvoeringsrapport witboek open en wendbare overheid

1. Inleiding

De Vlaamse Regering heeft op 7 juli 2017 (VR 2017 0707 DOC.0665) een volgende stap gezet richting een meer open en wendbare overheid, met enkele belangrijke engagementen die in een witboek zijn opgenomen. Het witboek is beschikbaar op <http://overheid.vlaanderen.be/open-en-wendbare-overheid>.

Dit witboek is tot stand gekomen door middel van een uitgebreid participatief proces en bestaat uit vijf belangrijke pijlers en bijbehorende acties waarop de Vlaamse Regering zowel op korte, als op lange termijn wil inzetten:

1. dienstverlening draait om mensen;
2. meerwaarde creëren door participatie;
3. regelgeving als hefboom voor groei en innovatie;
4. onderbouwd beleid als verantwoording en kennisopbouw;
5. oplossingsgericht samenwerken als een netwerkorganisatie.

De Vlaamse Regering engageert zich om die acties budget- en personeelsneutraal uit te voeren.

De Vlaamse Regering heeft deze engagementen op 1 december 2017 (VR 2017 0112 MED.0458) vertaald in een implementatieplan met 30 concrete projecten. Bepaalde engagementen werden opgenomen in het nieuw bestuursdecreet van 7 december 2018, dat 12 bestaande bestuurlijke decreten samenbrengt en moderniseert.

2. Uitvoeringsrapport implementatieplan witboek open en wendbare overheid

Het implementatieplan van 1 december 2017 geeft weer hoe de projecten die zijn gepland voor deze regeerperiode worden vormgegeven. In eerste instantie werd de tekst van het witboek opgedeeld in verschillende projecten. Daarna werden er verantwoordelijken en verwachte output aan gekoppeld. De output wordt gefaseerd en ten laatste opgeleverd op 30 juni 2019.

De tussentijdse monitoring van de uitvoering van het implementatieplan gebeurt via de beleidsbrieven, de ondernemingsplannen en de website van het witboek: <http://overheid.vlaanderen.be/open-en-wendbare-overheid>.

In het implementatieplan staat dat een globale rapportering voorzien is aan het Voorzitterscollege in het voorjaar van 2019. Deze globale rapportering is toegevoegd als bijlage bij deze Mededeling en geeft de status van uitvoering op 31/12/2018, en wat nog verwacht mag worden in de resterende looptijd van deze regeerperiode. Alle projectleiders leverden hiertoe de nodige input.

Het uitvoeringsrapport geeft tot slot ook een overzicht van de belangrijke wijzigingen die zijn opgenomen in het bestuursdecreet van 7 december 2018.

3. Realisaties witboek open en wendbare overheid

3.1. Algemeen

We stellen vast dat:

- Het bestuursdecreet met unanimititeit van de stemmen werd goedgekeurd in het Vlaams Parlement en in werking is getreden op 1 januari 2019;
- Er aanzienlijke vooruitgang is geboekt m.b.t. de uitvoering van de 30 projecten van het implementatieplan witboek open en wendbare overheid op datum van 31/12/2018;
- Het bestuursdecreet en de 30 projecten van het implementatieplan heel wat vernieuwingen bevatten waardoor de burger, de ondernemer, de vereniging, de ambtenaar een meer open en wendbare overheid ervaren.

3.2. Bestuursdecreet

Volgende engagementen werden decretaal verankerd in het bestuursdecreet van 7 december 2018.

Dienstverlening:

- Principe van één virtueel geïntegreerde toegang voor burgers;
- Faciliteren van elektronische dienstverlening;
- Omzetting van Europese richtlijn inzake toegankelijkheid van overheidswebsites;
- Afstemming van functies van communicatie- en klachtenverantwoordelijke;
- Mogelijkheid van bemiddeling toelaten.

Participatie:

- Meer toegankelijke adviesraden door meer open publieksconsultaties;
- Adviezen strategische adviesraden vermelden bronnen voor hun advies;

- Meer 'strategische' adviesraden door advies over conceptnota's, groen- en witboeken mogelijk te maken;
- Meer ruimte voor leden Vlaamse Regering om advies te vragen of participatiemomenten te organiseren nog voor formeel akkoord Vlaamse Regering;
- Centraal consultatieportaal met consultaties over minstens visienota's, conceptnota's, groen- en witboeken en belangrijke voorontwerpen van decreet en ontwerpen van uitvoeringsbesluiten;
- Recht van burgers om zelf voorstellen te doen over het functioneren van de overheid, beleid of regelgeving.

Regelgeving:

- Actieve openbaarmaking van regeringsbeslissingen en bijhorende regeringsdocumenten;
- Kader voor experimentwetgeving en regelluwe zones;
- Actieve informatieplicht bij inwerkingtreding van nieuwe regelgeving;

Onderbouwd beleid:

- Opname bestaande statistiekdecreet.

Samenwerken:

- Opname rechtsgrond voor interne regelluwe zones.

3.3. Projecten

Verder zijn er ook projecten die geen decretale basis nodig hebben binnen het bestuursdecreet. Bij wijze van illustratie, belichten we telkens 1 of 2 projecten binnen elke pijler van het implementatieplan witboek open en wendbare overheid en geven we de realisaties aan.

Dienstverlening:

- Project 7: Heerlijk Helder: lancering campagne met website <http://overheid.vlaanderen.be/heerlijk-helder>, doelstellingen bepaald per entiteit, lancering nieuwsbrief, zelfevaluaties door entiteiten, bepalen van vervolgstategie.

Participatie:

- Project 10: Vernieuwende samenwerking met burgers, verenigingen, ondernemingen m.b.t. dienstverlening: uitwisseling kennis met interne en externe belanghebbenden, lancering website <http://www.vlaanderen.be/participatie> voor brede maatschappelijke veld en website <http://overheid.vlaanderen.be/participatie> voor Vlaamse en lokale ambtenaren.
- Project 11: Onderzoek naar burgerbegroting: het onderzoek werd in de eerste helft van 2018 gefinaliseerd en werd op 2 juli 2018 overgemaakt aan de leden van de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement. Het rapport werd toegelicht en besproken in de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting op 2 oktober 2018: <http://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/gedachtewisselingen-hoorzittingen/1277706>

Regelgeving:

- Project 18: Harmonisering omzendbrieven: Harmoniseren en actualiseren van een aantal bestaande omzendbrieven tot één omzendbrief over beleids- en regelgevingsprocessen. In deze nieuwe omzendbrief worden bestaande richtlijnen m.b.t. inspraak en consultaties en bijhorende beleidsdocumenten (conceptnota's, groenboeken, ...) vernieuwd. Bestaande

richtlijnen m.b.t. de besluitvorming van de Vlaamse Regering worden aangepast in functie van een verregaande digitalisering. De verplichting om een reguleringssimpactanalyse als een afzonderlijk document op te maken wordt opgeheven en vervangen door richtlijnen voor conceptnota's, richtlijnen voor een inhoudelijke onderbouwing van een memorie van toelichting en een nota aan de Vlaamse Regering bij ontwerpregelgeving; Er worden richtlijnen opgenomen over de opmaak van experimentwetgeving en regelluwe zones. Er is nog finale afstemming nodig met de diensten van het Vlaams Parlement.

Onderbouwd beleid:

- Project 21: Voorbereiding prestatiebegroting: Vanaf volgende regeerperiode zal de beleids- en begrotingsinformatie in de beleidsnota's, beleidsbrieven en de memorie van toelichting maximaal afgestemd en geïntegreerd worden in één document 'de beleids- en begrotingstoelichting'. Dit voorstel werd ook opgenomen in het ontwerp van de nieuwe Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (opvolger 'Rekendecreet'). De beleidsnota's zullen wel nog als afzonderlijk document worden ingediend, maar wel met dezelfde inhoudelijke structuur als een 'beleids- en begrotingstoelichting'.
- Project 23: Inzetten op onderzoek en evaluatie: doorstart kennisnetwerk beleidsonderzoek Vlaamse overheid, opmaak Vlaamse onderzoeksagenda, inventaris beleidsonderzoek Vlaamse overheid, grotere inbreng Vlaamse overheid in het Vlaams Evaluatieplatform, opmaak website <http://overheid.vlaanderen.be/onderzoek-en-evaluatie>, start evaluatiecyclus steunpunten, onderzoek naar versterking toekomstonderzoek binnen Vlaanderen.

Samenwerken:

- Project 28: Integriteit verder stimuleren en waarderen: actualisering van de deontologische code, voorbereiding nieuw raamcontract ondersteuning integriteitsbeleid, professionaliseringstraject voor contactpersonen integriteit, opname ethisch leiderschap in het feedbackinstrument voor ontwikkeling en leiderschap, ontwikkelaanbod m.b.t. ethisch leiderschap.

3.4. Communicatie

Verskillende websites werden voorzien ter ondersteuning van het nieuwe bestuursdecreet:

- Traject bestuursdecreet: <http://overheid.vlaanderen.be/over-het-bestuursdecreet>
- Wat verandert er voor burgers: <http://overheid.vlaanderen.be/wat-verandert-er-voor-burgers>
- Wat verandert er voor lokale besturen: <http://overheid.vlaanderen.be/wat-verandert-er-voor-de-lokale-besturen>
- Wat verandert er voor de Vlaamse overheid: <http://overheid.vlaanderen.be/wat-verandert-er-voor-de-vlaamse-overheid>
- Wat verandert er voor de instellingen met een publieke taak en milieu-instanties: <http://overheid.vlaanderen.be/wat-verandert-er-voor-instellingen-met-een-publieke-taak-en-milieu-instanties>

De globale voortgang van het witboek kan worden opgevolgd op de website: <http://overheid.vlaanderen.be/open-en-wendbare-overheid>

3.5. Volgende stappen

Het is belangrijk dat alle projecten hun doelstellingen realiseren tegen medio 2019. Vanuit het Departement Kanselarij en Bestuur wordt dit opgevolgd.

Een belangrijke horde die nog moet worden genomen betreft de vernieuwde omzendbrief beleid en regelgeving. Deze omzendbrief kan pas geagendeerd worden op de Vlaamse Regering na de goedkeuring van de Vlaamse codex Overheidsfinanciën en de aanpassing van het Reglement van het Vlaams Parlement.

Het witboek open en wendbare overheid en alle realisaties die hieraan verbonden zijn, tonen aan dat een entiteits-, beleidsdomein-, bestuursniveau-overschrijdende en geïntegreerde benadering nodig is, ook in de toekomst. Een open en wendbare overheid stopt immers niet aan de grenzen van een entiteit, beleidsdomein of een overheid.

Een open en wendbare overheid is tot slot nooit af. Daarom zal een dergelijke oefening ook in de volgende regeerperiode nodig zijn. We kunnen ons hierbij laten inspireren door de tweejaarlijkse actieplannen 'open overheid' (<http://www.open-overheid.nl/>) in Nederland waar alle bestuursniveaus heel concrete projecten realiseren.

Daarnaast kan het nuttig zijn om het lidmaatschap van het Open Government Partnership (OGP) (<http://www.opengovpartnership.org/>) te onderzoeken. Leden (landen, regio's zoals Baskenland en Schotland, en steden) binnen het OGP ontsluiten op transparante wijze hun engagementen m.b.t. open overheid. Zo kan Vlaanderen zich op de kaart zetten m.b.t. deze thematiek en zich spiegelen aan andere landen en regio's.

De minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid en
Onroerend Erfgoed

Geert BOURGEOIS

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en
Armoedebestrijding

Liesbeth HOMANS

Bijlage 1: Uitvoeringsrapport witboek open en wendbare overheid